

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਅਤੇ

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਧਰਮ

ਲੇਖਕ

ਸ੍ਰੀ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ 'ਦੰਡੀ ਜੀ ਸੰਨਿਆਸੀ'

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ
(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ)
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਧਰਮ

(ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਜੀ ਦੰਡੀ ਸੰਨਿਆਸੀ)

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੇਦ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਓਹੋ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਚਿਆ ਹੋਵੇ। ਮਹਾਤਮਾ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਦੰਡੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਜੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਹਸਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜੀਵਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਲਿਖ ਕੇ ਸਾਡੇ ਜਿਹੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਦਾਂ, ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ, ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਪਿਛੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਉੱਚੀ ਗੌਰਵਤਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪਤ੍ਰਿਕਾ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਏਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਨਮਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਲੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ

ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕ ਜੀ !

ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਭਰਮ ਦੀ ਨਵਿਰਤੀ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਬਕ ਕਰੋਗੇ।

ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਜਨੇਊ ਦੇ, ਖਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਸਣ ਦੇ ਜਨੇਊ ਦੇ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਨ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਜਨੇਊ ਦੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਮਿਰਗ ਦਾ ਚੰਮ, ਖਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਲ ਮਿਰਗ ਦਾ ਚੰਮ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ ਨੂੰ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਚੰਮ ਪਾਣਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਆਚਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਨਾਭੀ ਤਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਤ੍ਰੀ ਦਾ ਆਚਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਗਲੇ ਤਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ ਦਾ ਆਚਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਹੇਠਾਂ ਤਕ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਗਲੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੂਲੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸੰਧਿਆ ਕਰਨ, ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਆਦਿ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਨੇਊ ਪਾਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜਨੇਊ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ। ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲਈ ਜਨੇਊ ਪਾਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਸ਼ੂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਲੋਕ ਦੇ ਸੁਖ ਪਾਣ ਲਈ ਤਿੰਨਾਂ ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਈ ਜੀਵਤ ਪਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਕੰਦ ਮੂਲ ਖਾ ਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਪਤੀ, ਪਤੀ' ਦੀ ਰਟ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

'ਹਰਿ' ਅਤੇ 'ਰਾਮ' ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨਾਮ ਮਨੂ ਸਿਮਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੀ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਪ ਜਾਂ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਸੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨੇਊ ਰਹਿਤ ਨੂੰ ਸੰਧਿਆ ਆਦਿ ਕਿਸੀ ਭੀ ਕਰਮ ਨੂੰ ਕਰਨੇ ਦੀ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਪਰਲੋਕ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੀ ਭੀ ਕਰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨੇਊ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਈਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਐਸਾ ਮਹਾਂ ਅਨਜਾਯ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਬੀਜ ਜਨੇਊ ਦਾ ਤਕੜਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਨੇਊ ਧਾਰਨ ਕਰਾਣ ਦੇ ਲਈ ਆਏ ਹੋਏ ਹਰਦਿਆਲ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ :

ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖੁ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ ਸਤੁ ਵਟੁ॥
ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤ ਪਾਡੇ ਘਤੁ॥
ਨਾ ਏਹੁ ਤੁਟੈ ਨ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ॥
ਧੰਨੁ ਸੁ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ ਜੋ ਗਲਿ ਚਲੇ ਪਾਇ॥

(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਪੰਨਾ ੪੭੧)

ਅਰਥ—ਦਇਆ ਰੂਪੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਹੈ, ਸੰਤੋਖ ਰੂਪ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਤ (ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ) ਰੂਪ ਗੰਢ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਵੱਟ ਹੈ। ਐਸਾ ਜਨੇਊ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਦਾ ਜੇਕਰ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਾਓ।

ਕਿਉਂਕਿ ਐਸਾ ਜਨੇਊ ਨਾ ਟੁਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਮੈਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਥਾ ਨਾ ਇਹ ਸੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਜੀਰਣ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਐਸਾ ਜਨੇਊ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਧੰਨ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਐਸਾ ਜਨੇਊ ਨਹੀਂ ਪਾਵਾਂਗਾ ਜੋ ਕਿ :

ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ ਪਾਇਆ॥
ਸਿਖਾ ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ॥
ਓਹੁ ਮੁਆ ਓਹੁ ਝੜਿ ਪਇਆ ਵੇਤਗਾ ਗਇਆ॥ (ਉਹੀ)

ਜੋ ਜਨੇਊ ਚਾਰ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਂਕੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗੁਰੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਨੇਊ-ਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਜਨੇਊ ਵੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਤਾਂ ਪਰਲੋਕ

ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਜਨੇਊ ਦੇ ਹੀ ਗਿਆ।

ਬੇਦੀ ਖਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨੇਊ ਦੇ ਵਕਤ ਬੱਕਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਜਾਣ ਦੀ ਰੀਤ ਸੀ ਇਸ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ—

ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ ਬਾਮ੍ਣ ਵਟੇ ਆਇ॥
ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨ੍ਹਿ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ॥
ਹੋਇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ॥
ਨਾਨਕ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ॥

(ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਪਉੜੀ ੧੫)

ਅਰਥ-ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਧਾਗਾ ਕੱਤ ਲਿਆ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਵੱਟਾਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ, ਉਸ ਦਾ ਜਨੇਊ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਰਿੰਨ੍ਹ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਪਵੇਗਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਪਏਗਾ। ਜਦੋਂ ਜਨੇਊ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਧਾਗਾ ਪਾ ਲਿਆ। (ਗੁਰੂ) ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਗੇ ਜਾਂ ਜਨੇਊ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਐਸੇ ਟੁਟ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਨੇਊ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਇੰਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰਦਿਆਲ ਪੰਡਿਤ ਕੁਝ ਭੀ ਉੱਤਰ ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਨੇਊ ਧਾਰਨ ਨ ਕੀਤਾ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ (ਸਿੱਖ) ਭੀ ਜਨੇਊ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਰਮ ਧਰਮ ਹੀ ਜਨੇਊ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਨੇਊ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਜਨੇਊ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੰਨਣਾ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਾਜੇ ਦੀ ਲੜਕੀ, ਕਾਲੀ ਚਰਣ ਯਾ ਕਾਲਾ ਪਹਾੜ ਨਾਮ ਦੇ ਮਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ 'ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਲੀ ਚਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਬਚਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ (ਨਿਕਾਹ) ਕਰਵਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹੀ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਿੰਦੂ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਪੱਤ੍ਰ ਭੇਜਿਆ। ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਪੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ, ਪਤਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਰ-ਹੰਕਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਐਸੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੁਖਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ

ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਮੇਰੇ ਉਸੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲੋਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੀ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕੇਵਲ ਨਾਂ ਤੇ ਕਰਮ ਦਾ ਹੀ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਧਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹੀ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਹੁਣ ਨਿਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਰਮ ਯੋਗੀ ਹਾਂ। ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ। ਕੀ ਹੁਣ ਮੈਂ ਸੰਧਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ? ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰੰਤੂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਮੰਗਤੇ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪਤਿਤ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ! ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਰਜਾ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਅਪੇਖਸ਼ਾ ਸਾਰੀ ਪਰਜਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਪਤਿਤ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੇਵਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪਤਿਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਿਤ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੀ ਪਤਿਤ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਨ। ਐਸੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦਾ ਹੋਇਆ ਰਾਜਾ ਬੜੇ ਭਿਆਨਕ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਚਮੜੇ ਨੂੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅਥਵਾ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਚਮੜੇ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਐਸੇ ਦੁਰ-ਹੰਕਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ, ਬਲਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਦਲਨੇ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋ, ਕਿੰਤੂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਦਿਖਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜਾਏਗਾ। ਐਸਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨ ਬਣੇ, ਬੜੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਿਰ-ਅਪਰਾਧ ਜਨਤਾ ਭੀ ਮਾਰੀ ਗਈ।

ਇਕ ਕਥਾ ਹੈ-ਮੁਸਲਿਮ ਰਾਜਾ ਅਕਬਰ ਨੇ ਭੀ ਬੀਰਬਲ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਬੀਰਬਲ ਗਧੇ ਨੂੰ ਸਾਬਣ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਰਬਲ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗਧੇ ਤੋਂ ਗਾਂ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗਾ। ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਧੇ ਤੋਂ ਗਾਂ ਦਾ ਬਣਨਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚਤੁਰ ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧੀ ਤੋਂ ਹੀਣ ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਸਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਭੀ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਬੀਰਬਲ ਨੇ ਗਧੇ ਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤਿ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ-ਹੀਣਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਜਾਂ

ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਗਧੇ ਤੇ ਗਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕੋ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਨਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤੇ ਇਕ ਕਰਮ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਕਰਮ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਗਾਂ ਅਤੇ ਗਧੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੀਰਬਲ ਭੀ ਬੁੱਧੀ-ਹੀਣ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਮਨੂ ਆਦਿ ਸਿਮ੍ਰੰਤੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਭੀ ਹੀਣ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੂ ਆਦਿ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਦੇ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। (ਮਨੂ ੯ ਅੰਕ ੧੫੬)

੧. ਔਰਸ,	੨. ਖੇਤ੍ਰਜ,	੩. ਦੱਤਕ,
੪. ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿਮ,	੫. ਗੂੜ੍ਹੋਤਪੰਨ,	੬. ਅਪਵਿੱਧ,
੭. ਕਾਨੀਨ,	੮. ਸਹੋਢ,	੯. ਕ੍ਰੀਤ,
੧੦. ਪੌਨਰਭਵ,	੧੧. ਸ੍ਰਯੰਦੱਤ.	੧੨. ਸ਼ੌਦ੍ਰ।

ਇਹ ਬਾਰਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ੧. ਗੂੜ੍ਹੋਤਪੰਨ, ੨. ਅਪਵਿੱਧ, ੩. ਕਾਨੀਨ, ੪. ਸਹੋਢ, ੫. ਕ੍ਰੀਤ, ੬. ਸ੍ਰਯੰਦੱਤ। ਇਹ ਛੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੂਸਰੇ ਵਰਣ ਦੇ ਤੇ ਗੋਤ੍ਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

੧. ਗੂੜ੍ਹੋਤਪੰਨ- ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰੀ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੨. ਅਪਵਿੱਧ- ਜੋ ਮਾਤਾ ਨੇ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰੀ ਪਾਲਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ ਹੋਏ ਹਨ।

੩. ਕਾਨੀਨ- ਜੋ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰੀ ਨਾਨੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

੪. ਸਹੋਢ- ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਕਤ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਵਿਆਹਣ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੫. ਕ੍ਰੀਤ- ਜੋ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

੬. ਸ੍ਰਯੰਦੱਤ- ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਦੇ ਅਰਪਣ ਕਰ ਦ੍ਵੇਵੇ, ਉਹ

ਪੁਤ੍ਰ ਸੁਯੰਦੱਤ ਹੈ। ਇਹ ਛੇ ਪੁਤ੍ਰ-ਪੁਤ੍ਰੀਆਂ ਦੂਜੇ ਵਰਣ ਅਥਵਾ ਗੋਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤ-ਰੂਪ ਇਸਤ੍ਰੀ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਸੱਸ ਦੇ ਨਿਯੋਗ ਜੋ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਪਰ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਪੁਤ੍ਰ ਖੇਤ੍ਰਜ ਕਹਿਲਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੁਤ੍ਰ ਖੇਤ੍ਰ ਵਾਲੇ ਪਤਿ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿੰਤੂ ਉਹ ਬੀਜ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤ੍ਰਜ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁਲ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਨਿਯੋਗ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਤਯਾਵਤੀ ਨਾਂ ਵਾਲੀ ਸੱਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਯਾ ਨਿਯੋਗ ਤੋਂ ਅੰਬਾ ਅੰਬਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਦਾਸੀ ਵਿਭਚਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵੇਦ-ਵਿਆਸ ਜੀ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸ਼ਟਰ, ਪੰਡੂ ਅਤੇ ਵਿਦੁਰ ਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁਤ੍ਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ ਆਦਿ ਪੰਜ ਪਾਂਡਵ ਏਸ ਭਾਂਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਮੰਨੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੇ ਆਦਿ ਪਰਵ, ਅਧਿਆਇ ੬੪ ਵਿੱਚ ਐਸੀ ਕਥਾ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪਰਸਰਾਮ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਖੱਤ੍ਰੀਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਖਤ੍ਰਾਣੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀਆਂ।। ੫।। ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਸ਼ੀਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਖਤ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕੀਤਾ (ਭੀਸਮ ਤੇ ਯੁਧਿਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ) ਹੇ ਰਾਜਨ ! ਉਹ ਭੋਗ ਖਤ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਰਿਤੂ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਰਿਤੂ ਕਾਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਮ ਭੋਗ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ੬।। ਉਹਨਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖਤ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਗਰਭ ਧਾਰਣ ਕੀਤਾ। ਹੇ ਰਾਜਨ ! ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਤ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਬਲਵਾਨ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਖੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ।। ੭।। ਆਦਿ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤ੍ਰਜ ਪੁਤ੍ਰ ਭੀ ਦੂਜੇ ਵਰਣ ਅਥਵਾ ਦੂਜੇ ਗੋਤ੍ਰ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪਣੇ ਵਰਣ ਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੋਤ੍ਰ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਗੋਦ ਲੈਂਦਾ। ਐਸਾ ਹੀ ਵੈਸ਼ ਤੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਭੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਤਥਾ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਦੂਜੇ ਵਰਣ ਦੇ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗੋਤ੍ਰ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਅਵਕਾਸ਼ ਨਾ ਮਿਲਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਅਰਥਾਤ ਜਨਮ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮ 'ਤੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਰ ਪੜ੍ਹਾਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਥਾ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖਤ੍ਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ,

ਗਊਆਂ ਰੱਖਣ ਤਥਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਵੈਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਤਥਾ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੜ੍ਹਾਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੱਟ ਅਤੇ ਗੁੱਜਰ ਆਦਿ ਭੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਭੀ ਜੱਟ ਗੁਜਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਊਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤ੍ਰੀ ਆਦਿ ਭੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸੋਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਚੌਂਕੀਦਾਰਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ, ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖਤ੍ਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਮ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਦੇ ਕਰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਭੀ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਕੋਈ ਭੀ ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਵੰਸ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੀ ਭੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਵਰਣ ਤਥਾ ਗੋਤ੍ਰ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਥਿਆਵਾਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਵੰਸ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਕਿਸੀ ਭੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਮ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ 'ਤੇ ਭੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਨਾਮ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਭੀ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਰਥਾਤ-ਵਿਅਰਥ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਉੱਚਪਣ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਥਿਆ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੀ ਮਨੁੱਖ ਐਸਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਤ੍ਰੀ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਖਤ੍ਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਥਵਾ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਭੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਖੱਤਰੀ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਖੱਤਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਭੀ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਹੋਈ ਵਯਵਸਥਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਛਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ

ਸਮਾਨ ਅਕਾਰ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲਈ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਅਕਾਰ ਵਾਲੀ ਗਧੇ ਤੇ ਗਾਂ ਜਾਤਿ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਗੱਲਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚਤੁਰ ਬੀਰਬਲ ਭੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੂਰਖ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੰਨ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤਿ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਰੱਖਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸਫਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੀ ਭੀ ਵਿਦਵਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੋ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਚਾਰੋਂ ਵਰਣਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬਾਟੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਜ਼ਮੂਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮਹੇਸ਼੍ਵਰਾਨੰਦ ਜੀ ਮਹਾ ਮੰਡਲੇਸ਼੍ਵਰ (ਕਨਖਲ ਦੇ ਸੂਰਤ ਗਿਰਿ ਕਾ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ) ਨੇ ਭੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਆਪਣੀ 'ਚਾਤੁਰਵਰਣਯ-ਭਾਰਤ-ਸਮੀਖਸ਼ਾ' ਇਸ ਨਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਖੰਡ ਵਿੱਚ 'ਭਾਰਤ ਵੀਰਾਗ੍ਰਗਣਯੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਹ': ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇੰਜ ਹੈ:-

ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੀਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਹਨ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਖ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤਿ ਦੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਖਤ੍ਰੀ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੁਰਾਣ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਜਨਮ ਤੋਂ ਜਾਤਿ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ, ਊਚ ਨੀਚ ਰੂਪ ਭੇਦ ਭਾਵ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਿਰਪੂਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਤੇ ਔਖੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ 'ਖਾਲਸਾ' ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਅਤਿ ਨਵੀਨ ਪਰਮਉਦਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਬਲ, ਉਦਯੋਗ, ਸੇਵਾ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਭ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ (ਸਿੱਖਾਂ) ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ, ਏਕਤਾ ਦਾ, ਸੰਗਠਨ ਦਾ, ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ :-

ਗੁਰ ਘਰ ਜਨਮ ਤੁਮਾਰੇ ਹੋਏ।
ਪਿਛਲੇ ਜਾਤਿ ਵਰਨ ਸਭ ਖੋਏ।
ਚਾਰ ਵਰਣ ਕੇ ਏਕੋ ਭਾਈ।

ਧਰਮ ਖਾਲਸਾ ਪਦਵੀ ਪਾਈ।
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਸੇ ਆਹਿ ਨਿਆਰਾ।
ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਹਬ ਅਬ ਤੁਮਨੇ ਧਾਰਾ।

(ਕਵਿਤਾ)

ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ।।

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤ, ਪੰਨਾ ੧੯)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੇ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਭੀ ਐਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ :

> ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੀ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੇ ਸਰੀਰਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੋਵੇ, ਪਰਤੰਤ੍ਰਤਾ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਧਨ, ਧਾਮ, ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ, ਅਸਤ੍ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੀ ਹੋਵੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤਿਆਗ ਦੇਣੀ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਹੀ ਦਿਖਾਣੀ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਦਾਚਾਰ ਰੂਪ ਸ਼ਕਤੀ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਨਣਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਸਿੱਖ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬਲ ਵਾਲੇ, ਦੁਸ਼ਟ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਕਰਮੀ ਹੋਵੋ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ, ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਤੇ ਸਵਸਥ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਬਲ ਵਾਲੇ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਨਰੋਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੂਰੀ ਖੁਰਾਕ ਖਾਓ। ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਸ਼ਾਂਤਿ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਰੱਖੋ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਗਿਆਨ ਬਲ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਦੁਰ-ਵਰਤੋਂ ਨ ਕਰੋ। ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਤੇ ਸਵਾਰਥ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਚਿੱਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕਰੋ। ਮਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸ਼ਕਤੀ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਸੰਘ (ਪੰਥ) ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤਤਪਰ ਹੋਵੋ। ਅਨੇਕ ਈਸ਼੍ਰਾਂ ਦੇ

ਵਾਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵਾਦ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਕ ਈਸ਼ੂਰ-ਵਾਦ ਨੂੰ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਰਾਤ੍ਰੀ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਯਥਾਰਥ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਤਥਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ। ਉਸ ਦੇ ਪਾਵਨ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪੋ। ਆਲਸ ਤੇ ਵਿਹਲੜਪਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ-ਪਰਾਇਣ ਹੋਵੋ। ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿਰਬਾਹ ਦੇ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਹਾਰ ਕਰੋ। ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤ੍ਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਆਦਿ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਰੱਖੋ। ਖਤ੍ਰੀ ਵਰਗਾ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਬਲ ਧਾਰਨ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਧਰਮੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਰਤੰਤ੍ਰਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰੋ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿੱਚ ਯਥਾਰਥ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖਤ੍ਰੀ, ਵੈਸ਼ ਤੇ ਸ਼ੂਦ੍ਰ — ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰੋਂ ਵਰਣਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਬਲ, ਧਨ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਆਦਿ ਸਦਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮਹੇਸ਼੍ਵਰਾਨੰਦ ਜੀ ਮਹਾਂ ਮੰਡਲੇਸ਼੍ਵਰ ਦੇ ਮੱਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੰਨਣਾ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ !

ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਾਂ ਓਅੰਕਾਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੱਠ ਉਪਨਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੂੰਡਕ ਵਿੱਚ ਮਾਂਡੂਕਯ ਵਿੱਚ ਤੈਤਰੀਯ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਛਾਂਦੋਗਯ ਵਿੱਚ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਹੈ। ਮਨੂ ਸਿਮਤ੍ਰਿ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਦ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਨਾਸ਼ਵੰਤ ਹੈ; ਕੇਵਲ ਓਅੰਕਾਰ ਹੀ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ-ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਕਖਸ਼ਰੰਤਿ ਸਰਵ: (ਮਨੁ੦ ਅ: ੨ ਸਲੋਕ ੮੪) ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਓਅੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਰਨਾ ਉਤਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਰੁਤ੍ਰਾਕਾਖਤ (ਬ੍ਰਹਮ੦ ਅਧਿਆਇ' ੪, ਪਾਦ ੧, ਸੂਤ੍ਰ ੫) ਯੋਗ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਈਸ਼੍ਵਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਤਸਯ ਵਾਚਕ ਪ੍ਰਣਵ: (ਯੋਗ:

ਪਾਦ ੧, ਸੂਤ੍ਰ ੨੭) ਉਪਨਿਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਪੁਤ੍ਰੀ-ਰੂਪੀ ਭਗਵਤ ਗੀਤਾ ਵਿੱਚ ਭੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਾਮ ਓਅੰਕਾਰ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੀਤਾ ਅਧਿਆਇ ੭, ਸਲੋਕ ੮-ਅਧਿਆਇ ੮, ਸਲੋਕ ੧੩-ਅਧਿਆਇ ੯, ਸਲੋਕ ੧੭-ਅਧਿਆਇ ੧੦, ਸਲੋਕ ੨੫-ਅਧਿਆਇ ੧੭, ਸਲੋਕ ੩ ਵਿਚ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਵਰਣਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦੇ ਜਪ ਕਰਨੇ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਕਿੰਤੂ ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਗੀਤਾ ਵਿੱਚ 'ਰਾਮ' ਅਤੇ 'ਹਰਿ' ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਨ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਗੌਣ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਪਣੇ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਲੋਕ, ਹਰ ਇਕ ਪਾਠ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ 'ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ' ਨਾਲ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਵੇਦ ਆਦਿ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਪੌਰਾਣਿਕ ਧਰਮੀ ਵੇਦ ਪਾਠ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੀ 'ਹਰਿ ਓਮ ਸਹਸਾ ਸ਼ੀਰਸ਼ਾ': ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ 'ਹਰਿ' ਇਕ ਪੌਰਾਣਿਕ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਮ ਇਸ ਵੈਦਿਕ ਨਾਮ ਨੂੰ ਗੌਣ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭੀ ਵੇਦ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ 'ਹਰੀ ਓਮ' ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਕੱਟੜ ਪੌਰਾਣਿਕ ਧਰਮੀ 'ਮੇਰਾ ਮਤ ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ' ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਭੀ ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਉਥੇ ਲਿਖਣਾ ਪਾਪ ਰੂਪ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਜੋ ਨਿਰਗੁਣ ਹੈ, ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਰੂਪ ਜਾਂ ਸਤ, ਚਿਤ, ਅਨੰਦ ਸਰੂਪ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਆਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੇਕਾਂ ਈਸ਼੍ਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

'ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਇਸ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵੇਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਸੰਖਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਰਹਰਾਸਿ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਵੇਦ, ਗੀਤਾ, ਰਾਮਾਇਣ, ਦੁਰਗਾਸਪਤਸ਼ਤੀ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਅਥਵਾ ਵਿਸ਼ਣੂ ਸਹੰਸਰ ਨਾਮਾ

ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਸਤੋਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਅਥਵਾ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸਤੋਤ੍ਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਆਰਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਨਾਣਾ ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਵ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੀ ਲਾਈਨ 'ਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ, ਕਈ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ੨ ਕੀਮਤੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਕੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੂਠਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਗੁੱਗੇ ਪੀਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਬਨਾਣਾ ਤਥਾ ਗੁੱਗੇ ਪੀਰ ਦਾ ਸਰਾਧ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਕੌਂਧਾ ਨਾਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਮੜ੍ਹੀ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੱਦੋਆਣੇ ਵਾਲੇ ਵੇਰੜਾ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਪੀਰਖਾਨੇ ਨੂੰ ਰੋਟ ਦਾ ਭੋਗ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਜੂਠਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੂਜਾ ਭੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਗਊ ਘਾਟ, ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਪਾਰ ਦੋ ਫਰਲਾਂਗ 'ਤੇ ਪੀਰ ਦੀ ਕਬਰ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਖਾਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਕਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ-ਮਾਤ੍ਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਥਾ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਵੈਸ਼ ਨੇ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਥੇ ਪੀਰ ਦੀ ਕਬਰ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਗੀਚਾ ਭੀ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਬਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਢੋਲ ਬਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਕਈ ਦੂਜੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਸਤਿਯੁਗ ਦੇ ਆ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਮਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤਥਾ ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਕਰਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਕੋਈ ਭੀ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਮਾਕੂ, ਸੁਲਫਾ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਪੀ ਸਕੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 'ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ' ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 'ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ' ਫਿਰ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾਣਗੇ। ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਭੀ

ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਦਿ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਂਗ ਬਣਾ ਕੇ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਂਗ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨੱਚ ਅਤੇ ਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਝਾ ਕੇ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਜੂਠੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਣਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਅੰਨ ਦੀ ਜਾਚਨਾ ਕਰਨਾ ਅਰਥਾਤ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਦਾਤਾ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿੰਤੂ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਭੋਗ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਸੰਗਰਾਂਦ ਆਦਿ ਕਿਸੀ ਨਮਿਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਭੋਗ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭੋਗ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੀ ਲਈ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਭੋਗ ਦੇ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕਰ ਕੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਖਾਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਭੋਗ ਲਈ ਤਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਜਾਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ, ਅਰਥਾਤ-ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ-ਨੰਗੇ ਅਤੇ ਅਨਾਥ, ਭੇਖਾਰੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ, ਚਾਰ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਾ ਫਿਰ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਉਲਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਧਰਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਜੁਗ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਜੁਗ ਦੀਆਂ ਵਿਆਹ ਪੱਧਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਊ-ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਜਾਂ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗਊ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤ੍ਰਿਣ ਛਿਦਯਾਤ' (ਤਿਣਕੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿਓ) ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਿਣਕੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਜਦ ਗਊ-ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਬਲ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗਊ ਹੱਤਿਆ-ਰੂਪੀ ਅਸਲੀ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਜੋ ਆਦਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਫਿਰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ 'ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਨ ਪੀਣ ਦਾ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣ ਕਰਕੇ ਦੋਬਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ

ਉਲਟ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਭੈਰੋਂ ਕਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਲਹੂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਹੱਥ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖੋਪਰੀ ਫੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਮਹਾਂਦੇਵ ਨੂੰ ਭੈਂਸੇ, ਝੋਟੇ ਆਦਿ ਪਸ਼ੂ ਤਥਾ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਮਾਸ ਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਭੋਗ ਲਗਾ ਕੇ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪ ਉਸ ਸ਼ਰਾਬ, ਮਾਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂ ਪਵਿਤ੍ਰ ਤਥਾ ਪੂਜ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ 'ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣ' (ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ) ਦੀ ਇਸ ੩੦ਵੀਂ ਪਉੜੀ ਵਿਚ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਮਾਈ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ' ਆਦਿ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਭੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਭਗਉਤੀ ਯਾ ਭਗਵਤੀ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਸਾ ਅਰਥ ਹੀ ਸੁਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਅਰਥ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ 'ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ' ਦੁਰਗਾ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਕੁਝ ਭੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਨਾਮ ਤੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਉਲਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣੰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਗਾ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਭਗਵਤੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਵਿਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋਏ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਰਦਾਸ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋਏ ਕਟਾਛ ਰਾਜ ਆਦਿਕ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਭੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਆਪਸੀ ਫੁੱਟ ਕਾਰਨ ਪਰ-ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਹੂ ਬਲ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਹੂ-ਬਲ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਨਿਸਫਲ ਇੱਛਾ, ਕਰਨੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਯੁਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ-ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਮਸੀਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼੍ਵ ਨਾਥ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਮਸੀਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਤਥਾ ਮਥਰਾ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਥਾਂ ਲਾਲ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮਸੀਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤੀਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਕਿਸੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨੇ ਤਾਂ

ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਨਾਥ ਆਦਿ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਏ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਨਾਥ ਆਦਿ ਮੰਦਰ ਹੀ ਨਵੇਂ ਬਣਵਾ ਲਏ ਹਨ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਪਿਸਥਲ ਜਾਂ ਕੈਂਥਲ ਵਿਚ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਮਸੀਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੱਬਲਪੁਰ ਤੋਂ ੧੮ ਮੀਲ ਨਰਮਦਾ ਨਦੀ ਦੇ ਤੀਰ ਭੇੜਾ ਘਾਟ ਵਿੱਚ ੬੪ ਯੋਗਿਨੀਆਂ ਦੀ ਪਾਖਾਣਮਈ ਮੂਰਤੀਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੀ ਦੇ ਕੰਨ, ਕਿਸੀ ਦੇ ਨੱਕ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਵਿਧਰਮੀਆਂ ਨੇ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾਣ ਲਈ ਪੰਡੇ ਲੋਕ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਦਾਨ ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਭੰਗ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਤਨਾ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ। ਅਜੇਹੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪੂਜ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਵਾਣਾ ਅਤੇ ਜਾਨ ਦੇ ਕੇ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਇਹ ਤਾਂ ਖੱਤਰੀ, ਵੈਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਕਿੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਉਠਾਣਾ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ 'ਛੋਡਹਿ ਅੰਨੁ ਕਰਹਿ ਪਾਖੰਡ।। ਨਾ ਸੋਹਾਗਨਿ ਨਾ ਓਹਿ ਰੰਡ।।' (ਗੋਂਡ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ, ਪੰਨਾ ੮੭੩) ਕਹਿ ਕੇ ਅੰਨ ਛੋੜ ਕੇ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਖੰਡੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਕਿੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਰ-ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਭੀ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਰਤ ਕਰਨੇ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਡਲੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਭਾਰ-ਰੂਪ ਵਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜਨਮ-ਉਤਸਵ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤੇ ਲੰਗਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛਕਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ਭੀ ਛਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਜਨਮ-ਉਤਸਵ 'ਤੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੜੇ ਕਸ਼ਟ ਨਾਲ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਬਿਤਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਉਲਟ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੰਨਣਾ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕਹੋ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕਹੋ, ਇਕੋ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸ਼ਟਾਧਜਾਯੀ ਵਿਆਕਰਣ

ਦੇ ਤਦਧੀਤੇ ਤਦਵੇਦ (੪-੨-੫੯), ਇਸ ਸੂਤ੍ਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਵੇਂ ਹੈ: 'ਤਤ' ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਥਾਤ ਵੇਦ ਵਿਦਿਆ ਹੈ, 'ਅਧੀਤੇ' ਨਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। 'ਤਤ' ਨਾਮ ਸਤ, ਚਿਤ, ਅਨੰਦ ਦਾ ਹੈ, 'ਵੇਦ' ਨਾਮ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਤ੍ਰ ਦਾ ਭਾਵਾਰਥ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਣੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਯਾ ਸਤ-ਚਿਤ-ਅਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਜਾਨਣੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਮ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੱਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਐਸਾ ਹੀ ਹੋ ਭੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ ਭੀ ਦਾਨ ਹੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚ ਭੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

'ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਦੇ ਉਪਦੇਸੁ॥
ਨਾਨਕ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ॥ ੪॥
ਬੀਜ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਰਬ ਕੋ ਗਿਆਨੁ॥
ਚਹੁ ਵਰਨ ਮਹਿ ਜਪੈ ਕੋਊ ਨਾਮੁ॥'

(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ ੨੭੪)

ਜੋ ਪੰਡਿਤ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚਾਰੋਂ ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਦ-ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ। 'ਬੀਜ ਮੰਤ੍ਰ' ਨਾਂ ੧ਓਅੰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੇਦ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ੧ਓਅੰਕਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚਾਰੋਂ ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਕਰਾਏ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਰੇ ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ। ਕੋਈ ਭੀ ਨਾਮ ਜਪੇ, ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ੯ਵੀਂ ਅਸ਼ਟਪਦੀ)

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਪੂਜ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਹ ਦਾਨ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਥਵਾ ਪਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਦਾਨ ਨਾਲ ਪਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇਵਲ ਸਵਾਰਥ-ਸਿਧੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਮੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਿੱਧਾਂਤ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚ ਭੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬਹਾਦਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਭੀ ਖਰਾਬ

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਸਵਰਗ ਦੀਆਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਘੋੜੇ, ਹਾਥੀ, ਬਾਗ, ਘਰ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਦਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਤਥਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮੰਗਿਆ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣੇ ਲੱਗ ਪਏ।

ਗਯਾ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਣੀ ਦਾ ਦਾਨ ਆਪਣੇ ਪੰਡੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਪੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਾਣੀ ਪੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਉਪਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਪੰਡੇ ਨੂੰ ਇੱਛਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕੇ ਪੰਡੇ ਤੋਂ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਕਿੰਤੂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨ ਚਾਹੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਬੜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਭੀ ਪੰਡੇ ਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਅਤੇ ਪੰਡੇ ਦੀ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਰਾਣੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਖੜੀ ਸੁਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ।

ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ, ਤਦ ਤਕ ਤਾਂ ਉਹ ਖੜੀ ਰਹੀ। ਫੇਰ ਰਾਣੀ ਨੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਸਿਰ ਦੇ ਭਾਰ ਗਿਰਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਕੁਰਲਾਹਟ ਮੱਚੀ ਅਤੇ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਦੇ ਘਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਐਸੇ ਪਾਪਾਚਾਰ ਰੂਪ ਪੰਡੇ ਨੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਦਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਸੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੁਆਰਥਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਵੇਦ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮਤ-ਮਤਾਂਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਏ, ਕਿੰਤੂ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਵੇਦ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਰੂਪ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ 'ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਤਥਾ ਵੇਦ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਇਕ 'ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ' ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ! ਇਸ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਨਾਲ 'ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਖਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

— ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਹਿੰਦੂ-ਧਰਮੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਵੇਦ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਰਚਣ ਦੀ ਕੁਝ ਭੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

— ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ

ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਉਲਟ ਹੋ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਦਿ ਚਾਰਾਂ ਵਰਣਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੀ ਬਾਟੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾ ਛਕਾਂਦੇ!

— ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ 'ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਆਰਾ।' ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੰਦੇ।

— ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਰਥਾਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਮੰਨਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਸ ਦਾ ਤਿਆਗ ਨਾ ਕਰਦੇ।

— ਜੇਕਰ ਹਿੰਦੂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭੀ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੀਸਰੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੰਨਣਾ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ ?

ਪਿਆਰੇ ਸੱਜਣੋ! 'ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਤ' ਨਾਂ ਵਾਲੇ ਛੇਵੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨੂੰ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਦ ਦਾ ਅਸ਼ੁੱਧ ਮਿਤਿ ਚੇਤਨ ਸ਼ਬਦਾਤ' ਪੰਝੀਵਾਂ ਸੂਤ੍ਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਯ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇਕਰ ਕਹੋ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਹਿੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ 'ਜਯੋਤਿਸ਼ਟੋਮ' ਨਾਂ ਵਾਲਾ ਯੁੱਗ ਪਾਪ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾਂ ਐਸੀ ਸ਼ੰਕਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਸ਼ੂ ਹਿੰਸਾ 'ਸ਼ਬਦਾਤ' ਵੇਦ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ੨੫। ਇਸ ਲਈ ਯੱਗ ਵਿਚ ਬੱਕਰੇ ਦੇ, ਗਧੇ ਦੇ, ਘੋੜੇ ਦੇ, ਗਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਾਸ ਦਾ ਖਾ ਲੈਣਾ ਇਹ ਧਰਮ, ਵੇਦ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਹੋਣੇ ਕਾਰਨ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਹੈ। ਐਸਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦਾ ਹੈ।

ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਧ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਜੰਗਲੀ ਸੂਰ, ਭੈਂਸ ਦਾ ਮਾਸ ਖੁਆਣ ਨਾਲ ਪਿਤਰ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਛੂਏ ਦਾ ਮਾਸ ਖੁਆਣ ਨਾਲ ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਪਿਤਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਲੰਬੇ ਕੰਨਾਂ ਵਾਲੇ ਸਫੈਦ ਵੱਡੇ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮਾਸ ਖੁਆਣ ਨਾਲ ਪਿਤਰ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੈਂਡੇ ਦਾ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮਾਸ ਖੁਆਣ ਨਾਲ ਪਿਤਰ ਸਦਾ ਲਈ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਭੁੱਖ-ਪਿਆਸ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਰਮ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੌਤ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੀ ਹੈ।

ਪਾਰਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੂਤ੍ਰ ਕਾਂਡ ਪਹਿਲਾ ਕੰਡਿਕਾ ਤੀਸਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਵਰ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਦੇ ਲਈ 'ਮਾਤਾ ਰੁਦਰਾਣੰ' ਇਤਿਆਦਿ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਗਊ-ਹੱਤਿਆ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਸ ਵਰ ਨੂੰ ਖੁਆਣਾ ਪਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ ਸਮਾਰਤ ਸੂਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੈ। ਕਿੰਤੂ ਗਊ-ਭਗਤਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਗਊ-ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਥਾਂ ਤਿਣਕੇ ਨੂੰ (ਘਾਹ ਦੇ ਤੀਲ੍ਹੇ ਨੂੰ) ਕੱਟ ਦੇਣਾ ਇਹ ਸਮਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੈ।

ਤੰਤ੍ਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੁਰਗਾ ਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬ, ਮਾਸ ਦਾ ਭੋਗ ਲਗਾਣਾ ਪਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ, ਤੰਤ੍ਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਕਰਕੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰਯ ਜੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕਿੰਤੂ ਪਸ਼ੂ-ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਪਸ਼ੂ-ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਥਾਂ ਦੁਰਗਾ ਨੂੰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਭੋਗ ਲਗਾਣਾ ਜਾਂ ਨਾਰੀਅਲ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਭਾਵਨਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕੱਟ ਦੇਣਾ ਯਾ ਮਿੱਠੇ ਕੱਛੂ ਨੂੰ ਲੱਕੜੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟੰਗਾਂ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ-ਬਲੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਉੜਦ (ਮਾਂਹ) ਦੇ ਆਟੇ ਦਾ ਪਸ਼ੂ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਸ਼ੂ-ਬਲੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦੇਣਾ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਤੰਤ੍ਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਸਾ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵੇਦਾਂ ਦਾ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦਾ, ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦਾ, ਸਮਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ, ਤੰਤ੍ਰ ਤਥਾ ਪੁਰਾਣਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੇ ਵਾਂਗੂ ਅਨੇਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਏ ਜਾਣ ਕੇ ਮੈਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ-ਮਾਤਰ ਦਾ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਮੰਨ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ,

ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਦੰਡੀ ਸੰਨਿਆਸੀ।

ਅਸੂ, ਸੰਮਤ ੨੦੩੧ ਬਿ: ਅਕਤੂਬਰ, ਈਸਵੀ ਸੰਨ ੧੯੭੪